

Fogpótlások típusai II.

Kivehető lemezes fogpótlások

Dr. Kispélyi Barbara

egyetemi docens, igazgatóhelyettes

Fogpótlástani Klinika

Definíció:

Olyan fogmű, amely a szájban több helyet foglal el, mint a természetes fogazat. Kapcsolata a maradék fogazattal oldható.

Alapvető fogalmak:

Megtámasztás fogalma: a rágóerő vertikális komponensének közvetítése a fogakra/implantátumokra és a nyálkahártya-csontalapzatra, illetve ezen képletek ellenállása ezzel az erővel szemben (süllyedés megakadályozása)

Elhorgonyzás fogalma: a fogpótlást alapjáról elmozdító oldalirányú, elemelő (nem vertikális elemelő!) erővel szembeni rögzítettsége

Billenésgátlás: a részleges kivehető lemezes fogpótlás alaplemezének a nyálkahártya-csontalapzattól való – húzóerő hatására bekövetkező – elemelkedését, billenését akadályozza meg

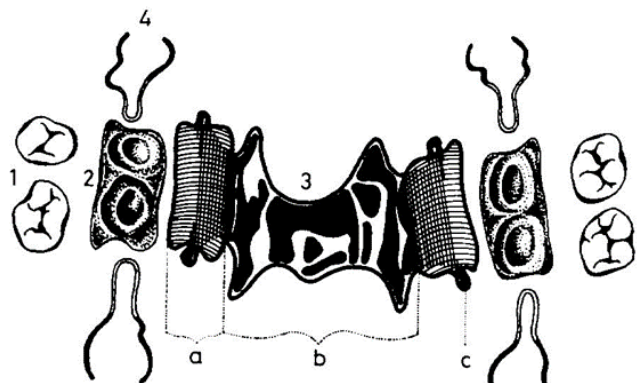
Osztályozás:

Megtámasztás szerint:	
Pillér: természetes fog és/vagy nykh	
	dentomucosális
	mucodentális mucosális
Pillér: implantátum (és nykh)	
	implantális
	implantomucosális mucoimplantális

Elhorgonyzás szerint:	
Pillér: természetes fog és/vagy nykh	
	kapocs
	rejtett elhorgonyzás
	teleszkóp
Pillér: implantátum (és nykh)	
	gömbretenciós
	merevítőrúd (stég)
	locator
	mágneses
	egyéb....

A lemezes fogpótlás részei:

- Alaplemez
 - Összekötő rész
 - Nyereg
 - Rágófelszíni támasz
- Elhorgonyzás eszközei
- Műíny
- Műfogak

A lemezes fogpótlás részeinek feladatai:

- Alaplemez
 - Összekötő rész: *Obligát funkció:* nyergek összekötése - a fogpótlás merev egységének biztosítása. *Fakultatív funkció:* részt vehet a megtámasztásban és az elhorgonyzásban.
 - Nyereg: *Obligát funkció:* műíny és a műfogak hordozása. *Fakultatív funkció:* rágóerő közvetítése a nykh alapzatra (bizonyos típusok esetén)
 - Rágófelszíni támasz: *Obligát funkció:* biztosítja a dentális megtámasztást. *Fakultatív funkció:* részt vehet a billenésgátlásban
- Elhorgonyzás eszközei: a fogpótlást az alapjáról elmozdító, a rágóerő elemelő, illetve oldalirányú, vertikális iránytól eltérő komponenseivel szemben rögzíti.
- Műíny: *Obligát funkció:* proc. alv. pótlása, ajak- és arcizomzat megtámasztása, helyes hangképzés feltételeinek biztosítása (lingvális mátrix), esztétikai szerep. *Fakultatív funkció:* szerepe lehet az elhorgonyzásban

- Műfogak: rágóképesség helyreállítása, vestibulum művi helyreállítása, rágónyomás elmozdító hatásának csökkentése, arc- és ajakizomzat megtámasztása, fonáció biztosítása, occlusió helyreállítása, esztétikai szerep

A lemezes fogpótlás részeinek típusai:

Alaplemez	
anyagtanilag	
	fém
	polimer (PMMA, PEEK-bioHPP)
odontotechnológiailag	
	öntött
	lézerszinterelt
	CAD/CAM marás
Összekötő rész	
redukció alapján	
	vázasztott - szkeletált
	pillangó
	patkó
	ablakos - fenesztrált
	linguális ív
	labiális ív
	sublinguális ív
	kettős linguális ív
Nyereg	
elhelyezkedése szerint	
	közbeiktatott - sorközi
	sorvégi
Rágófelszíni támasz	
elhelyezkedése szerint	
	moláris, premoláris fogakon: rágófelszíni támasz
	szemfogon: cinguláris támasz
	frontfogon: incizális támasz
Műíny	
anyagtanilag	
	PMMA (akrilát)
	polivinil
	rugalmas és puhán maradó anyagok
Műfogak	
anyagtanilag	
	akrilát
	kompozit
	kerámia
	fém
	fém + leplezőanyag
Elhorgonyzás eszközei	
hatásmechanizmus szerint	

	merev
	rugalmas
funkcionális szempontból	
	direkt
	indirekt

Direkt elhorgonyzási eszközök:

I. Természetes fogak esetén:

Kapcsok	
anyagtanilag	
	fém
	polimer (akrilát, PEEK - bio- HPP)
típusai	
	merev kapocs
	drótkapocs
	kombinált kapocs

II. Természetes fogak és **implantátumok** esetén:

Rejtett elhorgonyzási eszközök	
Illeszkedési pontosság alapján	
	Precíziós (finommechanikai)
	Szemiprecíziós
	Egyedileg öntött precíziós
Elhorgonyzási elem elhelyezkedése szerint	
	intrakoronális
	extrakoronális
	merevítórúdon

	interkoronálisan	
	intraradikuláris fogpótláson	
Aktiválhatóság szerint		
	aktiválható	
	nem aktiválható	
Típusai		
	természetes fog esetén	implantátum esetén
	csúsztatók	
	gömbretenciós eszközök	gömbretenciós eszközök
	nyomógombos szerkezetek	
	merevítőrudas elhorgonyzások	merevítőrudas elhorgonyzások
	retesz-zár rendszerek	
	mágneses elhorgonyzás	mágneses elhorgonyzás
		locator

III. Természetes fogak (és **implantátumok** esetén):

Teleszkópok	
odontotechnológia alapján	
	öntés
	galván eljárások
	CAD/CAM eljárások
primer teleszkóp	
	cilindrikus
	kónuszos
	cilindrokónuszos
	gyűrűteleszkóphoz tartozó primer teleszkóp
szekunder teleszkóp	
	sapka
	korona
	gyűrűteleszkóp